

M E M O

Aan: DUO
Van: A. Woudenberg
Betreft: Effecten wijzigingen in kwalificatiestructuur
Datum: 11 december 2013
Ons kenmerk:

1. Wijzigingen 'uitgelicht':

1.1. Inleiding

Gebaseerd op het advies 'Focus op vakmanschap' is het model kwalificatiedossier ingrijpend gewijzigd en daaraan verbonden een nieuw Toetsingskader opgesteld. Een eerste toepassing van het nieuwe model heeft plaatsgevonden in het najaar van 2012. Deze eerste serie van ontwikkelde kwalificatiedossiers heeft centraal gestaan in een praktijktest welke is beëindigd in de zomer van 2013. Uitkomsten van de praktijktest vormden de basis voor een aantal thema-sessies waarbij facetten extra belicht zijn. De uitkomsten van de thema-sessies zijn benut t.b.v. de aanpassing van het model kwalificatiedossier en het Toetsingskader.

De bouwstenen voor de gehele structuur zijn de volgende elementen geïdentificeerd:

- Model kwalificatiedossier bestaande uit:
 - o Basisdeel
 - o Profieldeel
 - o Keuzedeel
- Uitgewerkte kwalificatiedossiers op drie niveau's, zijnde niveau 2, niveau 3 en niveau 4
- Drie toepassingen van een niveau 4 kwalificatie in de structuur, zijnde:
 - o Specifieke niveau 4 kwalificatie met een studieduur van 4 jaar
 - o Standaard niveau 4 kwalificatie met een studieduur van 3 jaar
 - o Niveau 4 kwalificatie met een studieduur van 1 jaar (Specialist) gekoppeld aan een instroomeis
- Toepassing van een breed niveau 1 kwalificatiedossier onder de noemer 'Entreekwalificatie'
- Beide leerwegen blijven van toepassing als volwaardige toeleiding naar vakmanschap

De belangrijkste wijziging in de structuur betreft het keuzedeel. Dit nieuwe element maakt deel uit van de beroepsopleiding, doch vormt geen onderdeel van de kwalificatie-eisen voor het beginnend beroepsniveau. Alle (nieuwe) structuurelementen worden in het nu volgende begrippenkader nader omschreven.

1.1.1. Begrippenkader:

Basis

Het gemeenschappelijke deel van de kwalificatie-eisen binnen één kwalificatiedossier. De basis van het kwalificatiedossier bestaat uit twee delen:

- De beroepsgerichte basis weerspiegelt het wezen van de beroepsgroep in de vorm van gemeenschappelijke kerntaken, vakkennis, vaardigheden en kenmerkende houdingsaspecten die alle beroepsbeoefenaren in het betreffende werkveld delen.
- De generieke kwalificatie-eisen die per niveau vastgesteld zijn voor Nederlands, rekenen, loopbaan en burgerschap en Engels.

De kwalificatie-eisen in de basis vormen gezamenlijk een substantieel deel van de geprogrammeerde studiebelastingen (circa 50%).

Beroepengroep

De gemeenschappelijke benaming voor alle beroepsuitoefeningen (of kwalificaties) die in één kwalificatiedossier zijn opgenomen en uitgewerkt.

Beroepsopleiding

Een beroepsopleiding is een onderwijstraject dat voor een deelnemer is ingericht overeenkomstig wettelijke eisen, en is gericht op het behalen van een kwalificatie in het beroepsonderwijs en waarvoor als bewijs een diploma wordt uitgereikt.

Diploma

Bij wet erkend document waarmee is aangetoond en vastgelegd dat de eigenaar de kwalificatie-eisen zoals beschreven in het kwalificatiedossier heeft behaald, bestaande uit het basisdeel en het profieldeel. De titel van het keuzedeel wordt, indien aangetoond is dat dit behaald is, vermeld op het diploma.

(Opleidings)domein

Samenhangend geheel van kwalificatiedossiers die zijn gericht op en van belang zijn voor eenzelfde bedrijfstak of groep van bedrijfstakken.

Keuzedeel

Een keuzedeel vormt een onlosmakelijk onderdeel van de beroepsopleiding. Keuzedelen hebben een heldere doelbestemming, bijvoorbeeld een nadere specialisatie (sectorale verdieping), extra voorbereiding op vervolgonderwijs (doorstroom) of regionale invulling gericht op wensen bedrijfsleven (bijv. verbreding).

Kwalificatiestructuur

Landelijk stelsel van alle vastgestelde mbo-kwalificatiedossiers.

Kwalificatie(-eisen)

Datgene wat een gediplomeerde aan het eind van de mbo-opleiding moet kunnen en kennen als hij/zij op de arbeidsmarkt start. De kwalificatie-eisen zijn beschreven in de kerntaken in basis en profiel. Kwalificatie-eisen zijn alle eisen die deel uitmaken van een kwalificatie in een kwalificatiedossier.

Kwalificatiedossier

Een kwalificatiedossier bevat de kwalificatie-eisen voor één of meerdere mbo-opleidingen.

Model kwalificatiedossier

Wettelijk vastgestelde vormgeving van de kwalificatiedossiers mbo. In de Instructie bij het Model staat beschreven hoe het model gevuld moet worden.

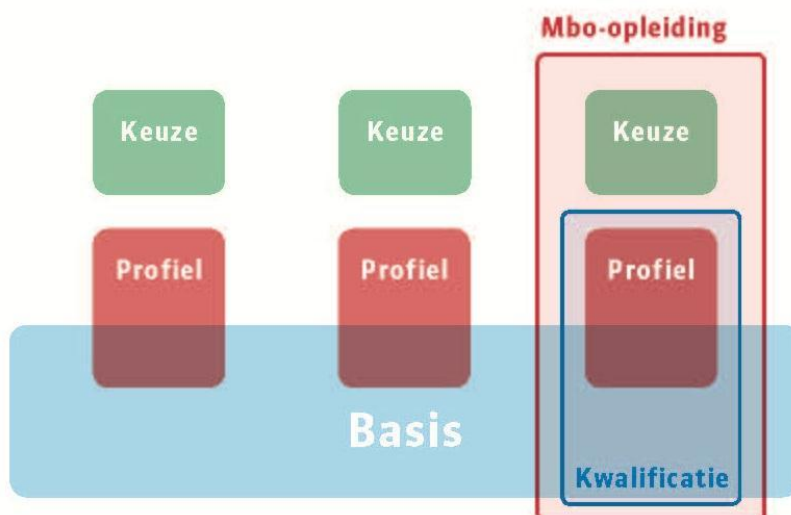
Profiel

De verbijzonderingen van kwalificaties binnen een dossier worden beschreven in het profiel. De naam van het profiel wordt vermeld op het diploma.

Toetsingskader

In het Toetsingskader staan de kwaliteitseisen die ten grondslag liggen aan de toetsing van de dossiers bij de ingangstoets en de eindtoets. Het Toetsingskader wordt vastgesteld door het ministerie van OCW.

Een schematische weergave van de kwalificatiestructuur en de daarmee verbonden elementen is als volgt:

1.2. Toelichting op elementen

1.2.1. Keuzedelen:

Een belangrijk element binnen de herziening betreft de toepassing van keuzedelen. Doelstelling van keuzedelen is het vergroten van het ademend vermogen van de kwalificatiestructuur als verbinding tussen onderwijs en arbeidsmarkt, naast het vergroten van de kansen op werk voor deelnemers door het karakter van een keuzedeel, zijnde verdiepend, verbredend en doorstroomgericht.

Het meest bepalende is de wijze waarop keuzedelen onderdeel vormen van de beroepsopleiding. Belangrijke punten zijn:

- Geen onderdeel van de 'zak-slaag' beslissing ten behoeve van het diploma
- Niet voorwaardelijk voor diplomering
- Vermelding óp het diploma indien keuzedeel met een voldoende resultaat is afgesloten
- Wel Vermelding op resultatenlijst
- Verplichting tot programmering (onderwijsuitvoering)

1.3. Noodzakelijke wijzigingen

De rapportages van de praktijktest, alsmede de onduidelijkheid over de impact van met name de keuzedelen op onderwijsuitvoering, processen en systemen heeft geleid tot een traject van thematische afstemming tussen de betrokken actoren.

Ten opzichte van de uitgangspunten voor de praktijktest zijn een aantal zaken gewijzigd. In de volgende tabel zijn de wijzigingen weergegeven.

1.3.1. Overzichtstabel

	Huidige structuur	Periode praktijktest 2013	Advies SBB 1 november 2013
Domeinindeling	16 domeinen	Ongewijzigd t.o.v. staande indeling 2012-2013	Behoud van domeinstructuur, unieke positionering van kwalificatiedossier
Model kwalificatiedossier	Kwalificatiedossier bestaande uit meerdere kwalificaties	Basis-, profiel- en keuzedeel	Basis-, Profiel- en keuzedeel, van toepassing op alle niveaus van de kwalificatiestructuur
Keuzedeel	Geen onderdeel van de structuur	Nieuw element, onderdeel zak-slaagbeslissing, voorwaardelijk voor diploma	Géén onderdeel zak-slaagbeslissing, toegepast voor alle niveaus en leerwegen (BOL-BBL)
		Niveau van koppeling: - Kwalificatiedossier	Niveau van koppeling - Kwalificatie
		Wettelijke vaststelling keuzedeel en registratie	Wettelijke vaststelling keuzedeel en registratie, aanvullend vaststelling koppeltabel kwalificatie-keuzedeel-kwalificatie
		Verplicht onderdeel onderwijs-programmering	Verplicht onderdeel onderwijs-programmering
Specialist	Bestaand in de huidige structuur	Vernieuwd in de structuur, normatieve studielast is 1 jaar	Vast element in de structuur, normatieve studielast is 1 jaar
Entree kwalificatiedossier	Beroeps-kwalificerende niveau 1 kwalificaties naast een brede AKA kwalificatie	Nieuw element in de structuur, één kwalificatiedossier met meerdere profielen	Vast element in de structuur, AKA vervalt
Niveaubepaling diploma	Kwalificatie	Profieldeel (kwalificatie)	Profieldeel (kwalificatie)
Inschrijfposities	- Domein - Kwalificatie-dossier - Kwalificatie	- Domein - Kwalificatiedossier - Profiel (kwalificatie) - Keuzedeel	- Domein - Kwalificatiedossier - Profiel (kwalificatie)
Registratie	- Domein - Kwalificatie-dossier - Kwalificatie	- Domein - Kwalificatiedossier - Profiel (kwalificatie) - Keuzedeel	- Domein - Kwalificatiedossier - Profiel (kwalificatie) - Keuzedeel

Voor de inschrijfposities geldt dat dit ook een vermelding in BRON is.